

Η σιωπή ως υπέρτατη αξία της Δημοκρατίας

Ο σύγχρονος άνθρωπος σήμερα που νομίζει ότι τα ξέρει όλα, είναι στην πραγματικότητα βυθισμένος στην άγνοια. Είναι σε χειρότερη κατάσταση ακόμα και από τους αγράμματους του Μεσαίωνα, γιατί η ημιμάθεια είναι χειρότερη από την αμάθεια. Ο αμαθής ακούει αυτά που του λένε, ενώ ο ημιμαθής θέλει να μιλάει ο ίδιος. Ο αμαθής υπάρχει πιθανότητα να μάθει γιατί έχει επίγνωση της άγνοιάς του και θέλει να ακούσει για να μάθει. Ο ημιμαθής δεν μαθαίνει ποτέ γιατί νομίζοντας ότι γνωρίζει τα πάντα δεν δέχεται ν' ακούσει τίποτε και από κανέναν. Δεν υπάρχει άνθρωπος σήμερα που να μην έχει άποψη για τον ιμπεριαλισμό, το κεφάλαιο, τις ΗΠΑ, τη Microsoft, τον εθνικισμό κλπ.. Όλοι "γνωρίζουν" τα πάντα, άσχετα αν "μυστηριωδώς" αυτή η γνώση τους δεν έχει πρακτικά κανένα θετικό αποτέλεσμα. Όλοι "γνωρίζουν" τα πάντα, αλλά κανένας δεν δίνει λύση στα παγκόσμια προβλήματα.

Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι θύμα των ιδίων προβλημάτων που βασανίζουν εδώ και αιώνες τους ανθρώπους, έστω κι αν σήμερα νομίζει ότι γνωρίζει περισσότερα από τους παλαιότερους. Γνωρίζει για παράδειγμα περί του ιμπεριαλισμού και της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, αλλά δεν καταλαβαίνει γιατί είναι άνεργος. "Βρίζει" τους εξουσιαστές γενικώς, πράγμα που απαγορευόταν στον Μεσαίωνα, αλλά οι παπάδες και οι πολιτικοί εξακολουθούν να κατοικούν σε βίλες και να οδηγούν πολυτελή αυτοκίνητα. Πρώτα τους βρίζει και μετά πάει και τους ψηφίζει. Στον Μεσαίωνα τουλάχιστον όλοι αυτοί ήταν ορατοί εχθροί και με τη χρήση βίας έκλεβαν. Σήμερα κλέβουν με την ψήφο και άρα με τις ευλογίες του "παντογνώστη" λαού. Χαίρεται ο σημερινός άνθρωπος που "έπεσε" ο φασιστικός κομμουνισμός, αλλά δεν μπορεί να

καταλάβει γιατί ο επίσης φασιστικός χριστιανικός καπιταλισμός που πάντα ονειρευόταν τον καθλώνει στη φτώχεια. Όλοι γνωρίζουν πόσο αρνητικά φαινόμενα είναι ο εθνικισμός και ο ρατσισμός, αλλά κανένας δεν καταλαβαίνει γιατί "μισεί" ο ίδιος τον γείτονά του είτε αυτός είναι ένας μετανάστης είτε ένας γειτονικός λαός.

Κανένας σήμερα δεν ακούει κανέναν, γιατί πλέον θεωρείται απόδειξη της ελευθερίας και της ισότητας η διατύπωση της προσωπικής άποψης. **Ελεύθερος είναι ο άνθρωπος που έχει γνώση και όχι απλά άποψη.** Άποψη έχουν και τα ζώα. Το πού θα ψάξει να βρει την τροφή του ο σκύλος είναι άποψη. Ο σκύλος όμως, ενώ έχει άποψη, δεν έχει γνώση. Αν είχε γνώση θα "δημιουργούσε" την τροφή του μόνος του και δεν θα την έψαχνε στα σκουπίδια. Γνώση λείπει από τον σύγχρονο άνθρωπο. Σήμερα όλοι έχουν υψώσει την άποψη - "σημαία" για τα πάντα κι αυτό είναι δυστυχώς το πρόβλημα. **Η άποψη δεν δίνει λύσεις, γιατί δεν είναι γνώση.** Άποψη έχει ο άνθρωπος από τη στιγμή που γεννιέται. Αν όμως η κάθε άποψη είχε πραγματική ισχύ, δεν θα έπρεπε να μορφωνόμαστε. Ποιος άνθρωπος δεν έχει άποψη για το πώς γίνεται η εγχείριση της ανοικτής καρδιάς; Υπάρχει όμως κανένας που να δίνει σημασία σ' αυτήν την άποψη; Υπάρχει κανένας ασθενής που, όταν αντιμετωπίζει πρόβλημα, ν' απευθύνεται στον γείτονα με την "καλή" άποψη; Ο ασθενής πάντα αναζητά τον γιατρό που έχει γνώση και όχι απλά άποψη για το πώς γίνεται αυτή η εγχείριση. Αναζητά αυτόν που πήγε στο πανεπιστήμιο και "έμαθε" και όχι αυτόν που πήγε στο καφενείο και "άκουσε". Ο άνθρωπος ακόμα και με δύο κουβέντες που θ' ακούσει για ένα θέμα σχηματίζει άποψη. Όταν όμως αυτός ο άνθρωπος δεν καταλαβαίνει τι ακριβώς γνωρίζει για ένα συγκεκριμένο θέμα σε σχέση με τα πραγματικά δεδομένα, δεν είναι απλά караγκιόζης, αλλά εγκληματίας. Μια άποψη, που στηρίζεται σε ελλιπή ή ακόμα και σε ψευδή δεδομένα, είναι δυνατόν να δηλητηριάσει ολόκληρη την κοινωνία.

Το σύστημα όλα αυτά τα γνωρίζει και γι' αυτό επενδύει απλά στην καλλιέργεια της κοινής και τις περισσότερες φορές αστήρικτης άποψης μεταξύ των πολιτών. Επενδύει στα καφενεία και όχι στα πανεπιστήμια. Όλοι οι άνθρωποι και σ' όλα τα θέματα έγιναν "ίσα κι όμοια". Δεν έχει πλέον την ανάγκη το σύστημα να "φιμώνει" την κοινωνία όπως έκανε παλαιότερα. Σήμερα της "δανείζει" την άποψή του και την ελέγχει με τον

πιο εύκολο τρόπο. Την άποψη την "καλλιεργούν" στους ανθρώπους αυτοί που ελέγχουν τους μηχανισμούς προπαγάνδας. Η γνώση λείπει από τον σύγχρονο άνθρωπο, γιατί ο "θόρυβος" των εκατομμυρίων προσωπικών απόψεων παρασέρνει τους ανθρώπους μακριά από αυτήν. Η τεχνητή "δόξα" που προσφέρει το σύστημα στην άποψη εις βάρος της γνώσης κάνει τους ανθρώπους "τεμπέληδες". Κανένας πλέον δεν μπαίνει στην κοπιαστική διαδικασία της συγκέντρωσης γνώσης. Η ιδιομορφία της άποψης και η αμετροέπεια των ημιμαθών είναι σήμερα ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την κοινωνία.

Η αστήρικτη κι αυθαίρετη άποψη είναι αυτή που απειλεί τη δημοκρατία και καθιστά στην πραγματικότητα ανενεργή την εφαρμογή της σ' όλα τα σύγχρονα κράτη. **Η δημοκρατία απειλείται εκτός από τον φασισμό και από τη φλυαρία.** Ο φασισμός της φλυαρίας και του θορύβου μάλιστα είναι πολλαπλά πιο επικίνδυνος από τον φασισμό του "φιμώματος", γιατί μπορεί να "κρύβεται" πίσω από τα δικαιώματα των "φλυαρούντων". Τη "σιωπή" των "φιμωμένων" κοινωνιών κάποτε έρχεται η ώρα και κάποιος τη "σπάει" με μια κραυγή. Την κραυγή θα την ακολουθήσουν κι άλλες κραυγές και ο άνθρωπος κερδίζει, γιατί το σύστημα αναγκάζεται σε υποχώρηση. Πάντα η πρώτη "κραυγή" βγαίνει από τους πιο ευαίσθητους και τους πιο μορφωμένους. Αντίθετα ο φασισμός της φασαρίας δεν νικιέται. Τι επιλογές έχουν οι πιο ευαίσθητοι και οι πιο μορφωμένοι; Να σωπάσουν ως ένδειξη διαμαρτυρίας; Σε μια τέτοια περίπτωση απλά θα διευκολύνουν τους φλυαρούντες και τους θορυβοποιούς. Επειδή όμως αυτό δεν έχει νόημα, "μπαίνουν" στο παιχνίδι των θορυβοποιών. Μιλάνε όλοι μαζί ταυτόχρονα. Μιλάει κάποιος όμοια με Θεό και δεν ακούγεται, γιατί δίπλα του ο "τενεκές" κάνει θόρυβο. Αν τολμήσεις να πεις σ' αυτόν τον "τενεκέ" να ησυχάσει, θα σε πει και φασίστα.

Αυτό είναι το τελειότερο και πιο εξελιγμένο σχεδιαστικά φασιστικό σύστημα. Τρίτη χιλιετία και ο άνθρωπος δεν γνωρίζει τι πραγματικά σημαίνει δημοκρατία. Αγνοεί την ουσία της δημοκρατίας. Δημοκρατία δεν είναι να έχει το δικαίωμα ο καθένας να λέει τη μικρή ή τη μεγάλη του βλακεία. **Δημοκρατία είναι το δικαίωμα του καθενός να κρίνει αυτά που του προτείνουν αυτοί που εξουσιάζουν. Δημοκρατία είναι η συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων για το τι πρέπει να γίνει και τι όχι.** Το ένα με το άλλο έχει τεράστια διαφορά. Το πρώτο δεν απαιτεί κανένα ουσιαστικό προσόν,

παρά μόνον δυνατή φωνή. Το δεύτερο απαιτεί το σύνολο των προσόντων. **Για να κρίνεις απαιτείται γνώση, ώστε να καταλάβεις τι ακριβώς σου προτείνουν και να το συγκρίνεις μ' αυτά που και πάλι μέσω γνώσης αντιλαμβάνεσαι ο ίδιος ως προβλήματα. Η κρίση επιπλέον απαιτεί αυτογνωσία, γιατί ο άνθρωπος που δεν έχει αυτογνωσία δεν ακούει.** Θέλει να μιλάει ο ίδιος, εφόσον μόνον αυτά που σκέπτεται ο ίδιος καταλαβαίνει. Η κρίση απαιτεί συνειδητή σιωπή, γιατί δεν μπορείς να κρίνεις, αν δεν ακούς τι ακριβώς σου προτείνουν. Τη δημοκρατία αυτοί που την εφεύραν δεν την εφεύραν για να μπορεί ο κάθε βάρβαρος να φωνάζει και να τη μετατρέπει σε οχλαγωγία. **Η δημοκρατία εφευρέθηκε, γιατί κάποιοι σπουδαιότεροι άνθρωποι θεώρησαν χρήσιμο ν' αποφασίζουν οι ίδιοι οι άνθρωποι για τη λύση των προβλημάτων τους και όχι οι εξουσιαστές σε σκοτεινά δωμάτια.** Οι εξουσιαστές έχουν συγκρουόμενα συμφέροντα με τον λαό κι αυτά εξυπηρετούν με τις αποφάσεις τους. Η δημοκρατία έχει ως στόχο να "βγάξει" τα πάντα στο φως του ηλίου και εκεί να παίρνονται οι αποφάσεις.

Αυτός που αγωνίζεται για την προστασία της δημοκρατίας πάντα κινείται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο είναι αυτό όπου προσπαθεί να εντοπίσει αν υπάρχει ατέλεια στον νόμο και αν εξαιτίας αυτής της ατέλειας η εξουσία "φιμώνει" τους αντιπάλους της. Το δεύτερο επίπεδο είναι αυτό όπου καταβάλλει προσπάθεια να επιβάλλει τη σιωπή στους φλυαρούντες. Δημοκράτης είναι κι αυτός που προστατεύει το δικαίωμα του λόγου, αλλά και αυτός που θα φωνάξει "σκασμός" στον όχλο. Είναι τελείως διαφορετικό πράγμα η σιωπή από το "φιμωμα". **Το να επιβάλεις τη σιωπή σημαίνει να δώσεις το δικαίωμα σ' αυτόν που έχει κάτι να πει τη δυνατότητα να ακουστεί. "Φίμωμα" σημαίνει να εμποδίζεις επιλεκτικά να μιλούν αυτοί που δεν σε συμφέρουν.** Δεν είναι φασισμός να πεις σε κάποιον που μίλησε και άρα κρίθηκε να σταματήσει να μιλάει για ν' ακουστεί και κάποιος άλλος.

Φασισμός είναι η σιωπή - "φιμωμα". Φίμωμα είναι η σιωπή που επιβάλλεται αυθαίρετα από την εξουσία σ' αυτόν που δεν μίλησε, που δεν ακούστηκε και άρα σ' αυτόν που δεν κρίθηκε. **Η φασαρία είναι η πιο πονηρή μέθοδος "φιμώματος" κι αυτή η μέθοδος ακολουθείται σήμερα.** Η εξουσία, κάθε φορά

που αντιλαμβάνεται ότι κάποιος την απειλεί, δίνει εντολή στους υποτακτικούς της να φλυαρούν και να φωνάζουν, κάθε φορά που αυτός επιχειρεί να μιλήσει. Ο δημοκράτης που φωνάζει "...σκασμός" στον όχλο, αυτήν την πονηρή πρακτική της εξουσίας έχει ως στόχο να εξουδετερώσει. Μέχρι αυτό το σημείο επιτρέπεται ο αγώνας για τη δημοκρατία. Από τη στιγμή που εξασφαλιστεί ταυτόχρονα και η σιωπή και το δικαίωμα του λόγου, ο λαός που ακούει κρίνει. Αυτή η στιγμή της κρίσης είναι η πιο "ιερή" για τη δημοκρατία.

Ο λαός πρέπει να προστατεύεται από "εξωτερικές" πιέσεις όταν κρίνει. Αυτοί που αγωνίζονται για τη δημοκρατία δεν μπορούν να πειθαναγκάζουν τον λαό, ακόμα και γι' αυτά που θεωρούν οι ίδιοι σωστά. Το μόνο που μπορούν να κάνουν είναι να δώσουν γνώση στον λαό, ώστε να είναι ορθή η κρίση του. Πολλοί νομίζουν ότι η δημοκρατία είναι ένα χαλαρό και μαλθακό σύστημα. Θεωρούν ότι η δημοκρατία συντηρεί τους εχθρούς της και ότι κινδυνεύει απ' αυτούς. Λάθος μέγα. Η δημοκρατία είναι ένα σκληρό σύστημα για τον οποιονδήποτε την απειλεί. Η δημοκρατία "γελάει" με τους φασίστες. Η δημοκρατία επιτρέπει στους δημοκράτες να διασκεδάζουν με τους ηλίθιους. Προσφέρουν δωρεάν διασκέδαση όλοι οι ηλίθιοι όταν παίρνουν τον λόγο - όπως βέβαια είναι δικαίωμά τους - κι απευθύνονται στον λαό. Όταν ο λαός έχει γνώση, δεν κινδυνεύει από τους "σωτήρες". Δεν κλείνεις στη φυλακή τους Καραγκιόζηδες. Ίσα-ίσα τους δίνεις τον λόγο για να κριθούν και να καταδικαστούν από τον λαό. Δημοκρατία είναι να λες ό,τι θέλεις και όχι να κάνεις ό,τι θέλεις. Όταν λοιπόν αυτός που είναι εχθρός της κάνει το κάτι παραπάνω, οι δυνάμεις της δημοκρατίας τον καταστρέφουν με συνοπτικές διαδικασίες.

Η σημερινή προβληματικότητα της δημοκρατίας οφείλεται στην κουτοπονηριά αυτών που τη διαχειρίζονται, παριστάνοντας τους δημοκράτες. Όλοι αυτοί, υπηρετώντας τα συμφέροντά τους, διατηρούν τον λαό στην αμάθεια και στη βαρβαρότητα. Αυτή η αμάθεια είναι το ρίσκο για την σημερινή ψευδοδημοκρατία, γιατί ο λαός δεν έχει τις γνώσεις να κρίνει με σωστό τρόπο τα συμβαίνοντα. Για όσο διάστημα αυτοί οι ψευδοδημοκράτες ελέγχουν τον λαό, η ψευδοδημοκρατία ζει. Αν όμως χαθεί ο έλεγχος του λαού, τα πάντα είναι επικίνδυνα. Ο επανέλεγχός του δεν εξασφαλίζεται εύκολα, γιατί απλούστατα ο λαός είναι αμαθής και δεν καταλαβαίνει τι συμβαίνει. Δεν μπορεί η δημοκρατία να αυτοπροστατευτεί γιατί ο αμαθής

λαός γίνεται εύκολα υποχείριο της κάθε εξουσίας. Ο αμαθής λαός εύκολα τρομοκρατείται κι ακόμα πιο εύκολα κατευθύνεται προς λανθασμένη κατεύθυνση. Είναι εύκολα ένα φασιστικό καθεστώς ν' αρπάξει την εξουσία με δημοκρατικό τρόπο και στη συνέχεια να τρομοκρατεί τους πληθυσμούς ή να τους στρέφει εναντίον του γείτονα, εμφανίζοντάς τον σαν τον κύριο υπεύθυνο της κακοδαιμονίας του. Ποιος όμως φταίει πραγματικά γι' αυτό; Οι φασίστες; Ή οι ψευδοδημοκράτες, που δεν εκπαιδεύουν τον λαό στο σημείο που δεν θα επιτρέψει σε κανέναν φασίστα να τον εκμεταλλευτεί; Γιατί τα φασιστικά "σχήματα" τα υποστηρίζουν πάντα οι αγράμματοι θρησκόληπτοι; Ποιος τους καταδίκασε όλους αυτούς να κινούνται σ' αυτό το επίπεδο και να συμπεριφέρονται σαν αγέλες ζώων, που αρκεί ένας "ποιμένας" για να τις κατευθύνει όπου θέλει χωρίς αντίδραση; Για όσο διάστημα οι ψευδοδημοκράτες εμφανίζονται οι ίδιοι σαν "ποιμένες", η δημοκρατία τους ζει. Τι γίνεται όμως αν τα "πρόβατα" εγκαταλείψουν τα "δημοκρατικά" κόμματα;

Ο αναγνώστης τώρα μπορεί να καταλάβει γιατί η υπέρτατη αξία της δημοκρατίας είναι η σιωπή. Δημοκρατία δεν είναι η φασαρία του διαλόγου όπως προσπαθούν να μας πείσουν οι φασίστες. **Δημοκρατία είναι η κατάθεση μελετών πάνω στην λύση των προβλημάτων. Κατάθεση μελετών σημαίνει διαδοχή μονολόγων μέχρι την στιγμή της κρίσης. Αυτοί οι μονόλογοι - μελέτες κρίνονται και για να συμβεί αυτό απαιτείται ησυχία από τον όχλο. Όταν σιωπά συνειδητά η κοινωνία μπορεί να κρίνει, γιατί μπορεί ν' ακούει. Όταν σιωπά η κοινωνία ξεφτιλίζεται αυτός που απλά κάνει "θόρυβο".** Σ' έναν χώρο, όπου φωνάζουν όλοι, είναι εύκολο να παρασυρθούν οι πάντες και να φωνάζουν. Είναι εύκολο οι αγράμματοι φουκαράδες να ενισχύουν την "προκατασκευασμένη" από το σύστημα άποψή τους με τη λογική της κερκίδας του γηπέδου. Σ' έναν χώρο όπου κυριαρχεί η σιωπή, το βέβαιον είναι ότι αυτός που θα τη "σπάσει" πρέπει να έχει να πει κάτι διαφορετικό από αυτό που γνωρίζουν όλοι οι υπόλοιποι. Στην αντίθετη περίπτωση θα εισπράξει την "χλευή" του λαού, που είναι η τιμωρία της δημοκρατίας για τον κενό λόγο και όχι βέβαια για την κακή πράξη. Την κακή πράξη η δημοκρατία μπορεί να την τιμωρήσει με σκληρότερο τρόπο ακόμα κι απ' αυτόν που τιμωρεί το πιο απάνθρωπο φασιστικό καθεστώς. Εδώ είναι το μυστικό της εύρυθμης λειτουργίας της δημοκρατίας. Από τη στιγμή που μια άποψη

έχει καταγραφεί, δεν έχει νόημα να επαναλαμβάνεται. Όλοι τη γνωρίζουν και, αν είναι η καλύτερη και πρέπει να την ψηφίσουν, θα την ψηφίσουν. Η επανάληψη της ίδιας άποψης συμφέρει μόνον αυτούς που έχουν συμφέρον να μην ενημερωθεί ο λαός για τις υπόλοιπες απόψεις. Η σιωπή της δημοκρατίας αφορά αυτούς που υποστηρίζουν θορυβωδώς μια άποψη που έχει ήδη δημοσιοποιηθεί. Η επιβολή αυτής της σιωπής δεν θίγει τα συμφέροντά αυτών που υποστηρίζουν τη συγκεκριμένη άποψη, εφόσον όλοι υποτίθεται αναζητούν την καλύτερη δυνατή λύση για τα προβλήματα του λαού. Γιατί να έχουν πρόβλημα να εγκαταλείψουν τη ατελή άποψή τους, αν ακουσθεί μία καλύτερη; Αυτοί θα πρέπει να παρακολουθούν σιωπηλά αυτόν που θ' ανέβει στο "βήμα" για να δημοσιοποιήσει τη δική του άποψη. Αυτοί δημιουργούν τη φοβερή "σιωπή" που τρομάζει τους άσχετους κι ευνοεί αυτούς που πραγματικά θέλουν και μπορούν κάτι να πουν.

Φοβάσαι να "σπάσεις" τη σιωπή, όταν δεν έχεις να πεις τίποτε σημαντικό, γιατί, αν αποδειχθεί ότι λες βλακείες, όλοι θα σε ακούσουν και όλοι θα σε αποδοκιμάσουν. Απαιτείται αυτοκριτική πριν πάρεις την απόφαση ν' ανέβεις στο "βήμα". Αυτό που παρουσιάζεται σήμερα σαν δημοκρατία είναι μια οχλαγωγία και τίποτε άλλο. Όλοι μιλούν για όλα, γιατί οι φωνές τους χάνονται μέσα στη φασαρία και κανένας δεν τους ακούει. Όταν δεν σε ακούνε, δεν σε ελέγχουν για τις γνώσεις σου. Όλοι αυτοί που δεν ελέγχονται από κανέναν παριστάνουν τους φωτισμένους "σωτήρες" στο επίπεδο όπου κινούνται. Άλλος είναι ο "σωτήρας" της γειτονιάς, άλλος ο "σωτήρας" της πόλης, του κράτους κλπ.. Ο ένας φωνάζει πιο δυνατά από τον άλλο και, όταν τους ζητείται να επιχειρηματολογήσουν, απλά δείχνουν τον προϊστάμενό τους "σωτήρα", που επιβάλλει τη φωνή του σε μεγαλύτερα πλήθη εξίσου άσχετα.

Όλη αυτή η αθλιότητα ξεκινάει από τους άσχετους κι αστοιχείωτους πολιτικούς. Οι πολιτικοί έχουν "στήσει" ένα έξυπνο παιχνίδι, για να "παιζουν" με την άγνοια του λαού. Ο κάθε "μεγάλος" πολιτικός ακολουθεί πάντα την ίδια μεθοδολογία. Αυτός προσφέρει με τα μέσα που έχει στη διάθεσή του τη δική του άποψη στον λαό κι ο λαός με τη φλυαρία του και τις φωνές του πολλαπλασιάζει την ένταση της ίδιας άποψης. Ο ίδιος πολιτικός στη συνέχεια την ίδια άποψη τη λαμβάνει ως εντολή και κάνει υποτίθεται το θέλημα του λαού. Ο ίδιος δηλαδή δημιουργεί την άποψη που λαμβάνει στη συνέχεια σαν εντολή.

Κάνει "πάσα" στον εαυτό του, χρησιμοποιώντας τον λαό σαν τοίχο ανάκλασης. Οι πολιτικοί δημιουργούν την άποψη των καφενείων και μετατρέπουν τη δημοκρατία σε καφενείο.

Όταν έχεις να κάνεις με αγράμματους και δυστυχισμένους ανθρώπους, δεν υπάρχει πιο εύκολο πράγμα από το να τους παρασύρεις στην άποψη σου. Η εξουσία θεωρητικά έκανε αυτό που ήθελε ο λαός. Κάτι ανάλογο κάνουν σήμερα και οι πολιτικοί. Ψήφισε σου λένε αυτόν. Γιατί; Θα σου εξηγήσουν κι αυτοί αργότερα. Όταν όμως αυτός θα έχει εκλεγεί και εσύ δεν θα έχει δικαίωμα να πάρεις "πίσω" την ψήφο σου, δεν έχουν λόγο να σου εξηγήσουν τίποτε. Γιατί; Γιατί απλούστατα από την στιγμή που έχεις ψηφίσει δεν σε υπολογίζουν. Γιατί δεν έχεις πλέον την ισχύ που δίνει η δημοκρατία σ' αυτόν που κρίνει κι αποφασίζει και άρα σ' αυτόν που πρέπει να είναι σωστά ενημερωμένος.

Οι πολιτικοί λειτουργούν σε σχέση με τον λαό ο ένας ως είδωλο του άλλου. Κανένας δεν καταλαβαίνει τι γίνεται. Κανένας δεν καταλαβαίνει ότι αυτοί που εξουσιάζουν πραγματικά τον κόσμο βρίσκονται πίσω από τους καθρέφτες. Ο κίνδυνος είναι μεγάλος, γιατί οι λαοί - και οι άσχετοι πολιτικοί που τους εκφράζουν - δεν ξέρουν πότε ανάμεσα στις "φωνές" των ασχέτων κυκλοφορούν και οι "φωνές" των ισχυρών εξουσιαστών. Δεν ξέρουν πότε ανάμεσά τους περιφέρονται οι "αόρατοι" "πρεσβύτεροι" της παγκόσμιας εξουσίας, που ξέρουν ακριβώς τι θέλουν. Οι "αόρατοι" "πρεσβύτεροι" δεν έχασαν ποτέ την εξουσία. Πάντα κάνουν αυτό που θέλουν. Παλαιότερα με την ισχύ της βίας, σήμερα με την παγίδευση των λαών. Παγιδεύουν ταυτόχρονα και τους λαούς και τους πολιτικούς, που δήθεν "αφουγκράζονται" τους λαούς. Οι πολιτικοί ποτέ δεν γνωρίζουν από πού προέρχονται τα μηνύματα που "εισπράττουν". Απλά, επειδή ανήκουν στο στρατόπεδο της εξουσίας, ταυτίζονται με τους πραγματικούς εξουσιαστές, χωρίς όμως να είναι οι ίδιοι πραγματικοί εξουσιαστές. Τους μιμούνται σε μερικά ασημαντά πράγματα κι αυτό τους δίνει την εικόνα της εξουσίας που "βλέπουν" οι λαοί, αλλά και οι ίδιοι οι πολιτικοί. Κανένας δεν αντιλαμβάνεται ότι άλλο πράγμα είναι η "εικόνα" της εξουσίας και άλλο η πραγματική εξουσία. Αυτό δεν το καταλαβαίνουν ούτε ο ίδιος οι πολιτικοί. Δεν έχουν γνώση να ελέγξουν το παραμικρό, γιατί είναι παντελώς αστοιχείωτοι.